

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 19. júla 2012 (*)

„Smernica 2006/112/ES – článok 56 ods. 1 písm. e) – článok 135 ods. 1 písm. f) a g) –
Oslobodenie činností spočívajúcich v správe cenných papierov od dane (správa portfólia)“

Vo veci C-44/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný
rozhodnutím Bundesfinanzhof (Nemecko) z 28. októbra 2010 a doručený Súdnemu dvoru 31.
januára 2011, ktorý súvisí s konaním:

Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst

proti

Deutsche Bank AG,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, sudcovia U. Løhmus, A. Rosas
(spravodajca), A. Ó Caoimh a A. Arabadžiev,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: R. Ferež, referentka,

so zreteňom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. marca 2012,

so zreteňom na pripomienky, ktoré predložili:

- Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst, v zastúpení: M. Baueregger, splnomocnený zástupca,
- Deutsche Bank AG, v zastúpení: P. Farmer a P. Freund, barristers,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, splnomocnený zástupca,
- holandská vláda, v zastúpení: C. M. Wissels a M. K. Bulterman, splnomocnené zástupkyne,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Murrell, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci R. Hill, solicitor,
- Európska komisia, v zastúpení: C. Soulay, L. Lozano Palacios a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 8. mája 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 56 ods. 1 písm. e) a článku 135 ods. 1 písm. f) a g) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1, ďalej len „smernica 2006/112“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst (ďalej len „Finanzamt“) a Deutsche Bank AG (ďalej len „Deutsche Bank“) vo veci týkajúcej sa najmä kvalifikácie činností spočívajúcich v správe cenných papierov (ďalej len „správa portfólia“), ktoré vykonáva Deutsche Bank, na účely oslobodenia od dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

Právny rámec

Právna úprava Únie

3 Článok 56 smernice 2006/112 v znení platnom v čase skutkových okolností vo veci samej stanovoval:

„1. Miestom poskytovania nižšie uvedených služieb odberateľom usadeným mimo Spoločenstva alebo zdaniteľným osobám usadeným v Spoločenstve, ale v inom členskom štáte ako v štáte poskytovateľa, je miesto, kde má odberateľ zriadené sídlo svojej ekonomickej činnosti alebo stálu prevádzkareň, pre ktoré sa služby poskytnú, alebo ak takéto sídlo ekonomickej činnosti alebo stála prevádzkareň neexistujú, miesto, kde má trvalé bydlisko alebo kde sa obvykle zdržiava:

...

e) bankové, finančné a poisťovacie transakcie vrátane zaisťovania s výnimkou prenájmu bezpečnostných schránok;

...“

4 Podľa článku 135 tejto smernice:

„1. Členské štáty oslobodia od dane tieto transakcie:

a) poisťovacie a zaisťovacie transakcie vrátane súvisiacich služieb poskytovaných poisťovacími maklérmi a poisťovacími agentmi;

...

f) transakcie vrátane dojednávania s výnimkou správy a úschovy týkajúce sa akcií, podielov v spoločnostiach a združeniach, dlhopisov a iných cenných papierov s výnimkou cenných papierov zakladajúcich právny nárok na tovar a práv alebo cenných papierov uvedených v článku 15 ods. 2;

g) správa podielových fondov, ako ich definovali členské štáty;

...“

Nemecká právna úprava

5 § 3a ods. 3 zákona o dani z pridanej hodnoty z roku 2005 (Umsatzsteuergesetz 2005) v znení platnom v čase skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „UStG“) stanovoval:

„Ak je príjemcom niektorého z iných plnení uvedených v odseku 4 podnikateľ, toto plnenie sa – na rozdiel od odseku 1 – považuje za poskytnuté na mieste, kde príjemca vykonáva svoju činnosť. Ak sa plnenie poskytne prevádzkarni podnikateľa, je namiesto toho určujúce miesto prevádzkarne. Ak príjemca plnenia uvedeného v odseku 4 nie je podnikateľom a má bydlisko alebo sídlo na území tretieho štátu, považuje sa plnenie za poskytnuté v mieste jeho bydliska alebo sídla.“

6 § 3a ods. 4 bod 6 písm. a) tohto zákona stanovuje:

„Inými plneniami v zmysle odseku 3 sú:

a) iné plnenia takého druhu, ako sa uvádza v § 4 bode 8 písm. a) až h) a v § 4 bode 10, ako aj správa úverov a úverových záruk...“

7 § 4 bod 8 písm. e) a h) UStG stanovujú:

„Z plnení, na ktoré sa vzťahuje § 1 ods. 1 bod 1, sú od dane oslobodené:

...

e) obchodné transakcie s cennými papiermi a dojednávanie týchto transakcií, s výnimkou úschovy a správy cenných papierov;

...

h) správa investičných fondov podľa zákona o investíciách [Investmentgesetz] a správa inštitúcií sociálneho zabezpečenia v zmysle zákona o dohľade nad poisťovníctvom [Versicherungsaufsichtsgesetz];

...“

8 Podľa listu ministerstva financií, ktorý predstavuje administratívny pokyn na účely výkladu právnej normy nezáväzný pre súdy:

„§ 3a ods. 3 a § 3a ods. 4 bod 6 písm. a) UStG sa pri určení miesta v prípade správy aktív neuplatňuje. Nemožno sa ani priamo odvolávať na článok 56 ods. 1 písm. e) smernice Rady 2006/112/ES, podľa ktorého je miestom poskytovania služieb v určitých prípadoch, pokiaľ ide o ‚bankové, finančné a poisťné transakcie‘, miesto, kde má odberateľ zriadené sídlo ekonomickej činnosti alebo stále prevádzkárne, pre ktoré sa služby poskytli. ‚Bankové, finančné a poisťné transakcie‘ sú pojmami práva Únie a ako také by sa mali aj vykladať. Smernica 2006/112/ES – a do 31. decembra 2006 ani [šiesta smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23)] – síce nedefinuje, aký je konkrétny význam týchto pojmov. Smernica 2006/112/ES však napriek tomu v článku 135 ods. 1 písm. a) až f)... obsahuje presné vyhlásenia o výklade týchto pojmov. Správa aktív v uvedených ustanoveniach nie je upravená. Z článku 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112/ES... nevyplýva ani to, že by toto ustanovenie malo navyše zahŕňať aj ďalšie bankové, finančné a poisťovacie transakcie.

‚Správa aktív‘, ktorá sa považuje za jedno plnenie, podlieha dani. Oslobodenie od dane podľa § 4 ods. 8 písm. e) UStG neprichádza do úvahy, pretože správa aktív (správa portfólia) nepatrí k plneniam, ktoré sú zvýhodnené podľa uvedených predpisov. ...“

Skutkové okolnosti veci samej a prejudiciálne otázky

9 Deutsche Bank poskytovala v roku 2008 svojim klientom investorom priamo alebo prostredníctvom dcérskych spoločností služby spočívajúce v správe portfólia. Títo klienti investori poverili Deutsche Bank, aby im na základe vlastného uváženia a bez predchádzajúcich pokynov v súlade s postupom, ktorý si zvolili, spravovala cenné papiere a urobila všetky vhodné opatrenia na ich správu. Deutsche Bank mohla s týmito aktívami (cennými papiermi) nakladať v mene klientov investorov a na ich účet.

10 Klienti investori platili ročnú odmenu, ktorá sa rovnala 1,8 % hodnoty spravovaných aktív. Táto odmena pozostávala z podielu za správu vo výške 1,2 % hodnoty spravovaných aktív a podielu za nákup a predaj cenných papierov vo výške 0,6 % hodnoty aktív. Odmena sa vzťahovala aj na poplatky za vedenie bežného účtu a účtu cenných papierov, ako aj na poplatky za nadobúdanie investičných podielov, vrátane investičných podielov vo fondoch, ktoré spravovali spoločnosti patriace Deutsche Bank.

11 Vždy na konci kalendárneho štvrtroka, ako aj na konci roka dostal každý klient investor správu o priebehu spravovania aktív a mohol kedykoľvek s okamžitou platnosťou zrušiť mandátnu zmluvu.

12 Deutsche Bank v rámci predbežného daňového priznania na DPH za máj 2008 Finanzamt spresnila, že služby poskytnuté pri správe portfólia považovala za oslobodené od DPH podľa § 4 bodu 8 UStG, ak ich poskytla klientom investorom na území Nemecka alebo na území Európskej únie. Uviedla tiež, že podľa § 3a ods. 4 bodu 6 písm. a) UStG považovala tieto služby za služby nepodliehajúce dani, ak ich poskytovala klientom investorom usadeným v tretích štátoch.

13 Finanzamt túto argumentáciu odmietol a 29. apríla 2009 vydal výmer na zaplatenie preddavku DPH za zdaňovacie obdobie máj 2008, v ktorom plnenia spočívajúce v správe portfólia pre dotknutých klientov investorov považoval za podliehajúce dani a neoslobodené od dane.

14 Sťažnosť, ktorú proti tomuto daňovému výmeru podala Deutsche Bank, bola zamietnutá. Finanzgericht (finančný súd) naopak žalobe, ktorú podala Deutsche Bank, vyhovel. Finanzamt následne podal proti rozsudku Finanzgericht opravný prostriedok „Revision“ na Bundesfinanzhof (Spolkový finančný súd).

15 Keďže Bundesfinanzhof mal pochybnosti o tom, ako treba kvalifikovať význam správy portfólia vzhľadom na oslobodenie od DPH, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je [správa portfólia], pri ktorej zdaniteľná osoba za protihodnotu na základe vlastného uváženia rozhoduje o nákupe a predaji cenných papierov a toto rozhodnutie uskutočňuje formou nákupu a predaja cenných papierov, oslobodená od dane:

– len ako správa podielových fondov pre viacerých investorov spoločne v zmysle článku 135 ods. 1 písm. g) smernice [2006/112], alebo aj

– ako individuálna správa portfólia pre jednotlivých investorov v zmysle článku 135 ods. 1 písm. f) smernice [2006/112] (transakcie týkajúce sa cenných papierov alebo dojednávanie takých transakcií)?

2. Aký význam má pri určení hlavného a vedľajšieho plnenia kritérium, podľa ktorého vedľajšie plnenie nemá samo osebe pre zákazníkov údel, ale je iba prostriedkom na lepšie využitie hlavného poskytnutého plnenia, vzhľadom na oddelené účtovanie vedľajšieho plnenia a

možnosť jeho poskytnutia treťou osobou?

3. Vzhľadom na článok 56 ods. 1 písm. e) smernice [2006/112] len na plnenia uvedené v článku 135 ods. 1 písm. a) až g) smernice [2006/112], alebo aj na [správu portfólia], hoci toto plnenie nespadá pod posledné uvedené ustanovenie?“

O prejudiciálnych otázkach

O druhej otázke

16 Vnútroštátny súd sa svojou druhou otázkou, ktorú treba preskúmať najskôr, pýta na význam kritéria, podľa ktorého vedľajšie plnenie nemá samo osebe pre zákazníkov údel, ale je iba prostriedkom na lepšie využitie hlavného poskytnutého plnenia vzhľadom na oddelené útovanie vedľajšieho plnenia a možnosť jeho poskytnutia treťou osobou, pri vymedzení jednak hlavného plnenia a jednak vedľajšieho plnenia v rámci poskytovania služby správy portfólia, o akú ide vo veci samej, t. j. inosť, pri ktorej zdaniteľná osoba za protihodnotu na základe vlastného uváženia rozhoduje o nákupe a predaji cenných papierov a toto rozhodnutie uskutočňuje formou nákupu a predaja cenných papierov.

17 Na úvod treba uviesť, že inosť spočívajúca v správe portfólia, akú vykonáva Deutsche Bank vo veci samej, pozostáva z viacerých zložiek.

18 Podľa judikatúry Súdneho dvora, keď súbor prvkov a úkonov tvorí jedno plnenie, potom je opodstatnené vziať do úvahy všetky okolnosti, za ktorých sa predmetné plnenie vykonáva, najmä s cieľom určiť, či ide o dve alebo viaceré odlišné plnenia alebo jedno plnenie (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 27. októbra 2005, Levob Verzekeringen a OV Bank, C-41/04, Zb. s. I-9433, bod 19, ako aj z 10. marca 2011, Bog a i., C-497/09, C-499/09, C-501/09 a C-502/09, Zb. s. I-1457, bod 52).

19 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že o jedno plnenie ide najmä v prípade, keď jeden prvok tvorí hlavné plnenie, zatiaľ čo iný prvok treba chápať ako vedľajšie plnenie, ktoré podlieha rovnakému daňovému režimu ako hlavné plnenie (pozri rozsudok z 15. mája 2001, Primback, C-34/99, Zb. s. I-3833, bod 45 a citovanú judikatúru).

20 Treba však pripomenúť, že o jedno plnenie na účely DPH môže ísť aj za iných okolností.

21 Súdny dvor už rozhodol, že o taký prípad môže ísť aj vtedy, ak dva alebo viaceré prvky alebo úkony poskytnuté platiteľom dane v prospech spotrebiteľa, ktorý sa považuje za priemerného spotrebiteľa, sú tak úzko spojené, že objektívne tvoria jedno neoddeliteľné hospodárske plnenie, ktorého rozčlenenie by bolo neprirodzené (rozsudok Levob Verzekeringen a OV Bank, už citovaný, bod 22).

22 Vzhľadom na tieto úvahy a s cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď treba dospieť k záveru, že uvedený súd sa svojou druhou otázkou v podstate snaží na účely DPH kvalifikovať službu spočívajúcu v správe portfólia, o akú ide vo veci samej, t. j. službu, pri ktorej zdaniteľná osoba za protihodnotu na základe vlastného uváženia rozhoduje o nákupe a predaji cenných papierov a toto rozhodnutie uskutočňuje formou nákupu a predaja cenných papierov, a osobitne sa snaží zistiť, či sa má táto inosť považovať za jedno hospodárske plnenie.

23 Ako vyplýva z judikatúry citovanej v bode 18 tohto rozsudku, vzhľadom na všetky okolnosti, za akých sa táto služba spočívajúca v správe portfólia poskytuje, je zrejmé, že táto služba predstavuje kombináciu plnení pozostávajúcich predovšetkým jednak z analýzy a správy aktív klienta investora a jednak zo služby nákupu a predaja cenných papierov v pravom zmysle slova.

24 Je pravda, že tieto dve zložky služby spočívajúcej v správe portfólia môžu byť poskytované samostatne. Klient investor môže mať totiž záujem len o poradenskú službu a uprednosťovať samostatné rozhodovanie o investíciách a ich vykonávanie. Naopak klient investor, ktorý chce rozhodovať o investovaní do cenných papierov samostatne a všeobecnejšie určiť štruktúru svojho portfólia a dohliadať na bez toho, aby uskutočnil nákup a predaj, môže výkonom týchto činností poveriť sprostredkovateľa.

25 Pokiaľ však ide o službu spočívajúcu v správe portfólia, ktorú poskytuje Deutsche Bank v spore vo veci samej, priemerný klient investor má záujem práve o kombináciu týchto dvoch zložiek.

26 Ako uviedla generálna advokátka v bode 30 svojich návrhov, rozhodovanie o najlepšom postupe pri nákupe, predaji alebo uchovávaní cenných papierov by pre investorov v rámci služby spočívajúcej v správe portfólia nemalo nijaký význam, ak by sa tento postup nikdy neuskutočnil. Rovnako realizovať – alebo prípadne nerealizovať – predaje a nákupy bez dostatočných vedomostí a predchádzajúceho prieskumu trhu by zase nemalo zmysel.

27 V rámci služby spočívajúcej v správe portfólia, o ktorú ide vo veci samej, sú preto tieto dve zložky nielen neoddeliteľné, ale ich navyše treba klásť na rovnakú úroveň. Sú totiž jedna pre druhú nevyhnutné na dosiahnutie celkového plnenia, takže sa nemožno domnievať, že jednu z nich treba považovať za hlavné plnenie a druhú za vedľajšie.

28 Treba teda dospieť k záveru, že uvedené zložky sú tak úzko spojené, že objektívne tvoria jedno hospodárske plnenie, ktorého rozčlenenie by bolo neprirodzené.

29 So zreteľom na uvedené treba na druhú otázku odpovedať tak, že služba spočívajúca v správe portfólia, o akú ide vo veci samej, t. j. činnosť, pri ktorej zdaniteľná osoba za protihodnotu na základe vlastného uváženia rozhoduje o nákupe a predaji cenných papierov a toto rozhodnutie uskutočňuje formou nákupu a predaja cenných papierov, pozostáva z dvoch zložiek, ktoré sú tak úzko spojené, že objektívne tvoria jedno hospodárske plnenie.

O prvej otázke

30 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou, ktorú treba preskúmať v druhom rade, v podstate pýta, či sa má článok 135 ods. 1 písm. f) alebo g) smernice 2006/112 vykladať v tom zmysle, že správa portfólia, o akú ide vo veci samej, je podľa tohto ustanovenia oslobodená od DPH.

31 Pokiaľ ide o oslobodenie podľa článku 135 ods. 1 písm. g) smernice 2006/112, treba konštatovať, že pojem správa podielových fondov nie je v smernici 2006/112 definovaný. Súdný dvor však už spresnil, že plnenia, na ktoré sa vzťahuje toto oslobodenie, sú plneniami charakteristickými pre činnosť podnikov kolektívneho investovania (rozsudok zo 4. mája 2006, Abbey National, C-169/04, Zb. s. I-4027, bod 63).

32 V tejto súvislosti z článku 1 ods. 2 smernice Rady 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) (Ú. v. ES L 375, s. 3;

Mim. vyd. 06/001, s. 139), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/108/ES z 21. januára 2002 (Ú. v. ES L 41, 2002, s. 35; Mim. vyd. 06/004, s. 302), vyplýva, že ide o podniky, ktorých jediným cieľom je kolektívne investovanie do prevoditeľných cenných papierov a/alebo do iných likvidných finančných aktív, peňažných prostriedkov získaných od verejnosti, pričom fungujú na princípe rozloženia rizík a ich podielové listy sú na žiadosť držiteľov spätne kúpené alebo vykúpené priamo alebo nepriamo z aktív takýchto podnikov.

33 Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 14 a 15 svojich návrhov, ide presnejšie o podielové fondy, v ktorých je veľké množstvo investícií zhromaždených a rozdelených do rôznych druhov cenných papierov, ktoré možno efektívne spravovať s cieľom optimalizovať výsledky, a pri ktorých môžu byť jednotlivé investície relatívne malé. Takéto fondy spravujú svoje investície vo vlastnom mene a na vlastný účet, pričom každý klient investor má podiel na fonde, ale nie na samotných investíciách fondu.

34 Služby, ako sú tie, ktoré poskytuje Deutsche Bank vo veci samej, sa naproti tomu týkajú všeobecne aktív jednej osoby, ktoré musia mať relatívne vysokú celkovú hodnotu, aby ich bolo možné spravovať so ziskom. Správca portfólia kupuje a predáva investície v mene a na účet klienta investora, pričom ten zostáva majiteľom jednotlivých cenných papierov počas celého zmluvného vzťahu a aj po jeho skončení.

35 V dôsledku toho činnosť spočívajúca v správe portfólia, ktorú vykonáva Deutsche Bank, o akú ide vo veci samej, nezodpovedá pojmu „správa podielových fondov“ v zmysle článku 135 ods. 1 písm. g) smernice 2006/112.

36 Pokiaľ ide o rozsah článku 135 ods. 1 písm. f) tejto smernice, Súdny dvor konštatoval, že transakcie týkajúce sa akcií a iných cenných papierov sú transakciami na trhu s cennými papiermi a že obchody s cennými papiermi zahŕňajú úkony, ktoré menia právnu a finančnú situáciu medzi subjektmi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. júna 1997, SDC, C-2/95, Zb. s. I-3017, body 72 a 73, ako aj z 5. júla 2012, DTZ Zadelhoff, C-259/11, bod 22).

37 Formulácia „transakcie... týkajúce sa... cenných papierov“ v zmysle tohto ustanovenia teda znamená plnenia, ktoré môžu vytvárať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti účastníkov k cenným papierom (pozri najmä rozsudky z 13. decembra 2001, CSC Financial Services, C-235/00, Zb. s. I-10237, bod 33, a DTZ Zadelhoff, už citovaný, bod 23).

38 Ako bolo konštatované v bode 23 tohto rozsudku, poskytovanie služby spočívajúcej v správe portfólia, o akú ide vo veci samej, v podstate pozostáva z dvoch zložiek, t. j. jednak z analýzy a správy portfólia klienta investora a jednak zo služby nákupu a predaja cenných papierov v pravom zmysle slova.

39 Hoci plnenia týkajúce sa nákupu a predaja cenných papierov môžu spadať do pôsobnosti článku 135 ods. 1 písm. f) smernice 2006/112, neplatí to už pre služby spočívajúce v analýze a správe portfólia, ktoré nevyhnutne nepredpokladajú uskutočnenie transakcií, ktoré môžu vytvárať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti účastníkov k cenným papierom.

40 Deutsche Bank a Európska komisia zastávajú názor, že podstatou služby spočívajúcej v správe portfólia, o ktorú ide vo veci samej, je aktívne kupovanie a predávanie cenných papierov, a preto musí byť táto služba oslobodená od DPH v súlade s článkom 135 ods. 1 písm. f) smernice 2006/112. Finanzamt, nemecká a holandská vláda, ako aj vláda Spojeného kráľovstva tvrdia, že podľa nich treba skôr prihliadať na služby spočívajúce v analýze a správe, ktoré nemôžu byť podľa tohto ustanovenia oslobodené.

41 Z bodu 27 tohto rozsudku pritom vyplýva, že sa nemožno domnievať, že by niektorá zo

zložiek, z ktorých sa skladá táto služba, predstavovala hlavné plnenie a druhá vedľajšie plnenie. Tieto zložky treba totiž klásť na rovnakú úroveň.

42 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že výrazy použité na označenie oslobodení od dane uvedených v článku 135 ods. 1 smernice 2006/112 sa majú vykladať doslovne, keďže tieto oslobodenia predstavujú výnimky zo všeobecnej zásady, podľa ktorej sa DPH vyberá z každého poskytnutia služieb, ktoré platíte dane uskutoční za odplatu (pozri najmä rozsudky z 20. novembra 2003, Taksatorringen, C-8/01, Zb. s. I-13711, bod 36, a DTZ Zadelhoff, už citovaný, bod 20).

43 Vzhľadom na to, že uvedenú službu je možné zohľadniť na účely DPH len ako celok, nemôže sa na ňu vzťahovať článok 135 ods. 1 písm. f) smernice 2006/112.

44 Tento výklad potvrdzuje aj štruktúra smernice 2006/112. Ako totiž uviedla nemecká a holandská vláda, správa „podielových fondov“ osobitnými správčovskými spoločnosťami, ktorá je oslobodená podľa článku 135 ods. 1 písm. g) smernice 2006/112, označuje určitú formu správy cenných papierov. Ak by sa na túto formu správy cenných papierov vzťahovalo už oslobodenie transakcií týkajúcich sa cenných papierov od dane stanovené v článku 135 ods. 1 písm. f) tejto istej smernice, potom by nebolo nevyhnutné zaoberať sa jej oslobodením podľa článku 135 ods. 1 písm. g) tejto smernice.

45 Napokon treba konštatovať, že tento záver nemôže spochybniť ani zásada daňovej neutrality. Ako uviedla generálna advokátka v bode 60 svojich návrhov, ak to nie je jednoznačne stanovené, táto zásada neumožňuje rozšíriť pôsobnosť oslobodenia od dane. Uvedená zásada totiž nie je pravidlom primárneho práva, ktoré by mohlo určiť platnosť oslobodenia, ale výkladovou zásadou, ktorá sa má uplatňovať súčasne so zásadou doslovného výkladu výnimiek.

46 Vzhľadom na uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 135 ods. 1 písm. f) alebo g) smernice 2006/112 sa má vykladať v tom zmysle, že služba spočívajúca v správe portfólia, o akú ide vo veci samej, nie je podľa tohto ustanovenia oslobodená od DPH.

O tretej otázke

47 Vnútroštátny súd sa svojou treťou otázkou pýta, či sa má článok 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112 vykladať tak, že sa uplatní len na služby uvedené v článku 135 ods. 1 písm. a) až g) tejto smernice, alebo aj na službu spočívajúcu v správe portfólia, hoci táto transakcia nespadá pod posledné uvedené ustanovenie.

48 Článok 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112 stanovuje, že pokiaľ ide o bankové, finančné a poisťné transakcie vrátane zaisťovania s výnimkou prenájmu bezpečnostných schránok, miestom poskytovania týchto služieb odberateľom usadeným mimo Spoločenstva alebo zdaniteľným osobám usadeným v Spoločenstve, ale v inom členskom štáte ako v štáte poskytovateľa, je miesto, kde má odberateľ zriadené sídlo ekonomickej činnosti alebo stálu prevádzkarňu, pre ktoré sa služby poskytli, alebo ak takéto sídlo ekonomickej činnosti alebo stála prevádzkarňa neexistujú, miesto, kde má trvalé bydlisko alebo kde sa obvykle zdržiava.

49 Ako vyplýva zo znenia tohto ustanovenia, jeho cieľom je na účely DPH určiť miesto poskytovania bankových, finančných a poisťných transakcií vrátane zaisťovania. V tejto súvislosti uvedené ustanovenie neobsahuje nijaký odkaz na transakcie uvedené v článku 135 ods. 1 písm. a) až g). Stanovuje pritom jedinú výnimku, a to výnimku vzťahujúcu sa na prenájom bezpečnostných schránok.

50 Deutsche Bank, Finanzamt, holandská vláda a vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Komisia

sú presvedčené o tom, že pôsobnosť § 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112 nemožno obmedziť na pôsobnosť § 135 ods. 1 písm. a) až g) tej istej smernice.

51 Nemecká vláda tvrdí opak, pričom odkazuje na body 31 a 32 rozsudku z 22. októbra 2009, *Swiss Re Germany Holding* (C-242/08, Zb. s. I-10099). Podľa tejto vlády Súdny dvor v rozsudku konštatoval, že riadne fungovanie a jednotný výklad systému DPH si vyžadujú, aby sa pojmy „poisťovacie transakcie“ a „zaisťovacie transakcie“ uvedené v ustanoveniach šiestej smernice 77/388, ktoré zodpovedajú § 56 ods. 1 písm. e) a § 135 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112, nedefinovali odlišne v závislosti od toho, v ktorom z týchto ustanovení sú použité. Táto argumentácia by sa teda mala uplatniť analogicky na „finančné transakcie“.

52 Ako však uviedla generálna advokátka v bode 69 svojich návrhov, odôvodnenie už citovaného rozsudku *Swiss Re Germany Holding* súvisí so skutočnosťou, že § 56 ods. 1 písm. e) a § 135 ods. 1 písm. a) smernice 2006/112 používajú v podstate totožné pojmy, pokiaľ ide o poistenie, t. j. „poistné transakcie vrátane zaisťovania“, resp. „poisťovacie a zaisťovacie transakcie“.

53 Medzi „bankovými“ a „finančnými“ transakciami uvedenými v § 56 ods. 1 písm. e) tejto istej smernice a ktoroukoľvek transakciou vymenovanou v § 135 ods. 1 písm. b) až g) danej smernice však už taká súvislosť neexistuje. Ani jedno z ustanovení § 135 ods. 1 písm. b) až g) nepoužíva pojmy „bankové“ alebo „finančné“. Transakcie uvedené v týchto ustanoveniach sú finančnej povahy a mnohé z nich pravdepodobne uskutočňujú banky, ale nie výlučne. Navyše vôbec nejde o vyerpávajúci zoznam všetkých transakcií, ktoré môžu byť uskutočnené bankou alebo považované za „finančné“.

54 Keďže služba spočívajúca v správe portfólia vo veci samej, ktorú poskytuje Deutsche Bank, je služba finančnej povahy, a vzhľadom na to, že § 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112 nemožno vykladať doslovne (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. septembra 1996, *Dudda*, C-327/94, Zb. s. I-4595, bod 21, ako aj *Levob Verzekering a OV Bank*, už citovaný, bod 34 a citovaných judikatúr), treba dospieť k záveru, že táto činnosť ako finančná transakcia patrí do pôsobnosti § 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112.

55 So zreteľom na vyššie uvedené treba na tretiu otázku odpovedať tak, že § 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112 sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje nielen na plnenia uvedené v § 135 ods. 1 písm. a) až g) tejto smernice, ale aj na služby spočívajúce v správe portfólia.

O trovách

56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Služba spočívajúca v správe cenných papierov, o akú ide vo veci samej, t. j. činnosť, pri ktorej zdaniteľná osoba za protihodnotu na základe vlastného uváženia rozhoduje o nákupe a predaji cenných papierov a toto rozhodnutie uskutočňuje formou nákupu a predaja cenných papierov, pozostáva z dvoch zložiek, ktoré sú tak úzko spojené, že objektívne tvoria jedno hospodárske plnenie.

2. §lánok 135 ods. 1 písm. f) alebo g) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty sa má vykladať v tom zmysle, že služba spočívajúca v správe cenných papierov, akou je služba vo veci samej, nie je podľa tohto ustanovenia oslobodená od dane z pridanej hodnoty.

3. §lánok 56 ods. 1 písm. e) smernice 2006/112 sa vzťahuje nielen na plnenia uvedené v §lánku 135 ods. 1 písm. a) až g) tejto smernice, ale aj na služby spočívajúce v správe cenných papierov.

Podpisy

* Jazyk konania: nemčina.